

4. Breu glossa històrica dels premis de la Societat Catalana d'Economia

Joaquim Muns

Institut d'Estudis Catalans i Universitat de Barcelona

Vull donar les gràcies, en primer lloc, al president de la SCE per haver-me invitat a parlar de la història dels nostres premis. També vull agrair als companys de la taula i a tots vostès la seva presència i el seu suport, ambdós molt importants en la història dels premis esmentats.

La meua missió és parlar-los del Premi Catalunya d'Economia, instaurat el 1991 i que, des del 1996, s'alterna amb el Premi Societat Catalana d'Economia. El primer és destinat a guardonar un treball de gran qualitat sobre l'economia dels Països Catalans escrit per catalans o no catalans. El segon guardó és per a l'investigador —dels Països Catalans— que presenti una aportació sobre un tema econòmic de qualsevol àmbit temàtic o qualsevol àrea geogràfica. Per tant, són dos premis complementaris i han esdevingut —és satisfactori dir-ho— els més importants i valorats en l'àmbit de l'economia als Països Catalans.

Aquest era el nostre objectiu i, si l'hem assolit, és per la tasca de moltes persones i per la generositat i pel suport material de Caixa Catalunya. A tothom, moltes gràcies.

Per què vàrem instituir aquests premis? En primer lloc, la maduresa i la vitalitat de la SCE ens oferien la possibilitat de fer un pas endavant en l'àmbit social i cercar, d'aquesta manera, la complicitat dels investigadors de l'economia tant d'aquí com de fora.

En segon lloc, vàrem creure que aquesta crida social havia d'anar destinada a un objectiu triple: reconèixer la tasca feta pels millors investigadors de la nostra economia, premiar-los i, per tant, estimular-los. L'instrument més adient per aconseguir aquesta tríada d'objectius va ser l'establiment dels nostres premis; i em plau molt dir, vista l'experiència, que crec que no ens vàrem equivocar.

El reconeixement de l'obra o de la tasca feta és, sense dubte, la base de qualsevol premi, i també, com he dit, dels nostres. Sabem que la investigació entre nosaltres ni té gaires estímuls ni, al mateix temps, gaire reconeixement social. D'alguna manera, amb els nostres dos premis vàrem voler trencar, dintre de les nostres possibilitats, aquesta inèrcia tan negativa. I vàrem voler assenyalar el nostre reconeixement de la maduresa, entre nosaltres, de l'economia i de la comunitat dels seus investigadors.

El corollari d'aquest reconeixement s'ha traduït en els dos premis: el Premi Catalunya d'Economia i el Premi Societat Catalana d'Economia. Tots dos aporten un premi econòmic, però crec que, també molt important, un reconeixement científic que ja forma part destacada dels currículums.

Com vàrem organitzar aquests premis? De la millor manera que vàrem saber seguint els esquemes tradicionals. Val la pena que digui unes paraules sobre aquest aspecte.

Els premis són atorgats per un jurat de set persones, tant de persones de la Junta de la SCE com de fora. El president és el de la SCE. El jurat va renovant els seus membres d'una manera gradual mantenint sempre el nivell més alt possible.

Un cop rebudes les propostes i examinades les obres i els mèrits dels aspirants, la Junta de la SCE, constituïda en comitè *ad hoc*, selecciona cinc nominacions que envia al jurat, el qual centra la seva activitat sobre aquestes cinc obres. Es reuneix, delibera i per votacions successives arriba a la selecció del guanyador.

Voldria destacar i agrair la professionalitat, l'objectivitat i la netedat amb què actuen els jurats. Vull remarcar aquest aspecte perquè, malauradament, no tots els premis d'economia són respectats per la seva netedat. I crec que un premi, d'economia o del que sigui, només té sentit i mèrit si s'atorga atenent únicament i exclusivament els mèrits dels candidats.

La llista dels premiats, que vostès tenen en els dossiers, és ja llarga. És un conjunt de persones que han honorat el premi i la professió i sense excepcions han donat la raó als jurats. Voldria aprofitar l'avinentsa d'aquest acte per a recordar i felicitar tots els guardonats.

Hem volgut que els premis fossin lliurats en marcs diversos: institucions polítiques, universitats, institucions del món econòmic (la Llotja, cambres, col·legis professionals). I, a més, dintre de l'àmbit dels Països Catalans. Aquest enfocament ha permès donar a conèixer els premis de la SCE, divulgar la personalitat dels premiats, que han enaltit l'acte amb un discurs en rebre el premi, i cercar, en definitiva, la complicitat social per a reforçar el prestigi i l'abast dels premis.

Jo he estat membre dels jurats des del primer premi de 1991, quan l'esforç de la Junta de la SCE que presidia aleshores va arribar feliçment a posar en marxa el Primer Premi Catalunya d'Economia. I d'acord amb el president, Pere Puig, aquest és el meu darrer any com a membre dels jurats. També el procés de renovació del qual els he parlat m'ha d'arribar a mi. En aquest procés de sortida, voldria demanar tres coses com a prec «testamentari», si vostès m'accepten aquest terme.

En primer lloc, que no manqui als premis el suport de les institucions, sobretot de l'IEC, dintre del qual es desenvolupa la nostra activitat, i de Caixa Catalunya. De totes dues institucions hem rebut un suport total que els premis seguiran necessitant.

En segon lloc, que els jurats segueixin mantenint l'esperit i la seriositat que sempre els han caracteritzat.

En tercer lloc, que els premis es puguin seguir prestigiant gràcies a la tasca dels nostres investigadors, als quals en definitiva van destinats. Així aquests premis han d'aspirar sempre a ser el punt de trobada de la gratitud dels uns i de l'esforç dels altres. Aquesta és l'essència dels nostres premis.

Unes darreres paraules per a manifestar que voldríem que aquests premis i la tasca desenvolupada al seu voltant fossin un testimoni més de la vitalitat de l'IEC en el seu centenari, al qual volem aportar la nostra experiència en aquests premis i el nostre desig que continuïn sent una part important del Cartell de Premis de l'Institut.